

Nota van B&W

Onderwerp Realisatie Dynamisch Reis Informatie Systeem (DRIS) op zonne-energie

Portefeuillehouder drs. M.J. Bezuijen
Collegevergadering 20 december 2011
Inlichtingen P.J. van Soest (023 - 567 6502)
Registratienummer 2011.0048064

Samenvatting

In de OV-visie 2010-2030 van de Stadsregio Amsterdam is het beleidsdoel om 95% van de instappende reizigers op de halte te voorzien van actuele, dynamische reisinformatie. In het Deltaplan Bereikbaarheid hebben wij die doelstelling overgenomen. Voor Haarlemmermeer betekent dit grootschalige uitrol van panelen voor het tonen van die informatie.

Marktonderzoek heeft een systeem opgeleverd dat verhoudingsgewijs goedkoop is (zowel in aanschaf als in beheer en onderhoud) en dat volledig op zonne-energie werkt (zie bijlage voor een voorbeeld). Daarmee is het veel duurzamer dan conventionele vlagpanelen met dynamische reisinformatie.

Doel van deze nota is om te komen tot de uitrol van dit Dynamisch Reis Informatie Systeem (DRIS) op zonne-energie. Daarvoor moet een subsidievraag ingediend worden bij de Stadsregio Amsterdam. Na toekenning van die subsidie wordt een Europese aanbesteding gevoerd, om te komen tot de daadwerkelijke aanschaf en uitrol van 107 panelen die volledig werken op zonne-energie. Daarmee wordt de openbaar vervoervoorziening in onze gemeente verbeterd en sluiten wij aan bij het regionale beleidsdoel. Vanuit deze optiek zal er een bijdrage worden verleend vanuit het programma Duurzaamheid. Daarnaast houden we de 33 vlagpanelen van Connexxion in stand.

Op dit moment wordt een subsidieaanvraag voorbereid voor de financiering van het systeem. De verwachting is dat het DB van de Stadsregio Amsterdam in januari 2012 een positieve beslissing zal nemen op deze aanvraag. De subsidieaanvraag gaat uit van een planvoorbereidingsbesluit, vervolgens kunnen wij aanbesteden en komen de werkelijke kosten in beeld. Op basis van die werkelijke kosten zal een subsidie op basis van richtbedragen (lumpsum) worden verleend. Deze methodiek zorgt voor de minste financiële risico's en administratieve last.

Inleiding

Al geruime tijd wordt in de Stadsregio Amsterdam gewerkt aan de grootschalige uitrol van dynamische, actuele reisinformatie op bushaltes. Met deze informatie kunnen wachtende reizigers zien hoe lang het duurt voordat de bus komt. Daarbij wordt de verwachte aankomsttijd aangepast als de bus bijvoorbeeld vertraging oploopt. Ook de Provincie Noord-Holland werkt hier hard aan. In bijna alle omliggende gemeenten is of wordt het systeem reeds op grote schaal uitgerold. Binnen de Stadsregio Amsterdam hebben alleen de gemeenten Haarlemmermeer en Amsterdam nog geen subsidieaanvraag ingediend. De gemeenten Diemen en Wormerland hebben besloten geen DRIS-panelen te plaatsen.

Context

In Haarlemmermeer is al dynamische, actuele reisinformatie op bushaltes aanwezig:

- Langs de Zuidtangent heeft de Provincie Noord-Holland zogeheten vlagpanelen gerealiseerd in de stijl van R-net;
- In 2008 heeft Connexxion als onderdeel van het winnende bod op de concessie Amstelland-Meerlanden een aantal vlagpanelen geschonken, waarvan er 33 in Haarlemmermeer zijn geplaatst. Als eind 2015 de concessie Amstelland-Meerlanden afloopt, worden deze 33 panelen eigendom van de gemeente Haarlemmermeer. Tot die tijd is eigendom, beheer en onderhoud voor rekening van Connexxion. De Stadsregio Amsterdam stemt vooralsnog niet in met het verwijderen van deze panelen bij aanschaf van een nieuw, duurzaam systeem, omdat het bestaande systeem nog niet is afgeschreven (technische levensduur tot en met 2018).

In de OV-visie 2010-2030 van de Stadsregio Amsterdam wordt als beleidsuitgangspunt gesteld dat in 2012 95% van de instappende reizigers actuele reisinformatie op de halte ziet. Daarvoor moeten in de streekconcessiegebieden, waaronder Haarlemmermeer, alle haltes met meer dan 5 instappers per dag van actuele, dynamische reisinformatie worden voorzien.

In 2011 hebben 8 gemeenten in de Stadsregio Amsterdam gezamenlijk een succesvolle aanbesteding gedaan voor het realiseren van dynamische, actuele reisinformatie op bushaltes. Haarlemmermeer heeft niet meegedaan aan deze aanbesteding, omdat het financieel gunstiger is voor onze gemeente om zelfstandig aan te besteden, ondanks het voordeel van schaalvergroting. Bovendien was de financiële dekking van de structurele lasten voor beheer en onderhoud nog niet rond. Achteraf gezien is het systeem dat deze 8 gemeenten hebben aanbesteed fors duurder dan het systeem dat wij nu voor ogen hebben, zowel qua investering als voor het beheer en onderhoud.

Probleemstelling

1. Eerdere pogingen om in Haarlemmermeer dynamische, actuele reisinformatie op bushaltes te realiseren zijn niet gelukt. De oorzaak lag toen in de hoge structurele lasten voor het beheer en onderhoud van het systeem;
2. Onder voorbehoud van een positief besluit van het DB van de Stadsregio Amsterdam, moet er een Europese aanbesteding worden opgezet om het systeem als dienst in de markt te zetten. Het streven is om het systeem in december 2012 volledig operationeel te hebben in onze gemeente.

Doelstelling

Wij zoeken naar een oplossing om een systeem in te voeren zonder structurele, hoge lasten. Daarbij willen wij duurzaam en innovatief zijn. De aanwezigheid van een dergelijk systeem op een bushalte draagt bij aan het reisgemak en de klanttevredenheid van de openbaar vervoerreiziger. Op die manier willen wij de drempel om te kiezen voor het openbaar vervoer kleiner maken. Vanwege de kosten willen wij een deel van de opgave (95% van instappers voorzien van actuele, dynamische reisinformatie) niet of in een later stadium realiseren. Wij willen daarom 140 bushaltes in gemeentelijk beheer voorzien van actuele, dynamische reisinformatie. Op 33 haltes staan reeds panelen van Connexxion.

Voor de haltelocatie Hoofddorp – Spaarneziekenhuis (beneden) wordt in het kader van R-net door de Provincie Noord-Holland nieuwe vlagpanelen (in R-netstijl) geplaatst. Om technische redenen is het gunstiger om dat via de provincie te doen. Deze panelen vallen verder buiten de scope van dit project.

Oplossingen

Marktonderzoek heeft een systeem opgeleverd, dat nog niet in de Stadsregio Amsterdam is toegepast. Wel is het systeem met succes toegepast in onder meer de provincies Overijssel en Zuid-Holland (onder meer in de gemeenten Hillegom, Lisse en Voorhout). Het betreft een systeem dat op accu's werkt die volledig met zonne-energie worden opgeladen. Er is dan ook geen aansluiting op het stroomnet nodig. Het systeem bestaat uit modules die op ooghoogte aan een haltepaal kunnen worden gehangen.

Uit het marktonderzoek is tevens gebleken dat de structurele kosten voor beheer en onderhoud beduidend minder zijn dan de klassieke systemen met een vlagpaneel aan een losstaande mast.

Om in 2012 een operationeel systeem opgeleverd te krijgen, is voortgang in het project essentieel. Vooruitlopend op een positief besluit van het DB van de Stadsregio Amsterdam, willen wij daarom beginnen met de voorbereidingen voor de aanbesteding. Hiermee lopen wij een gering financieel risico, verbonden aan de inhuur van externe expertise (€ 24.440,-). Dit risico kan in de Voorziening Lokaal Openbaar Vervoer worden afgedekt.

Wij zullen een aanbesteding voeren voor de aanleg van 107 panelen. Daarnaast blijven de 33 vlagpanelen van Connexxion in stand. Hoe wij de kosten (investering en beheer en onderhoud) dekken, beschrijven wij in de paragraaf 'Middelen'.

Effecten

Bij een succesvolle aanbesteding hebben wij een duurzaam, milieuvriendelijk systeem gerealiseerd met structureel lage lasten. Onder andere de kosten voor een stroomaansluiting en het stroomverbruik vallen weg ten opzichte van systemen die wel een stroomaansluiting behoeven.

Afweging

Als Haarlemmermeer het project niet uitvoert, zijn wij straks de enige gemeente in de Stadsregio die niet op grote schaal dynamische, actuele reisinformatie biedt op bushaltes. Wij wijken daarmee dan bovendien als enige gemeente af van de beleidsuitgangspunten van de Stadsregio Amsterdam.

Als wij dit project wel realiseren, dan werken wij mee aan de regionale beleidsdoelstellingen, en geven wij op een concrete manier invulling aan ons eigen duurzaamheidsbeleid. Ook past het project in de ambities van het Deltaplan Bereikbaarheid. Bovendien maken wij het openbaar vervoer tot aantrekkelijker alternatief, waarmee wij verwachten dat onze inwoners bewuster of sneller kiezen voor het openbaar vervoer.

Middelen

De geschatte kosten zijn hieronder uiteengezet. De werkelijke kosten hangen af van het aanbestedingsresultaat (nieuwe panelen) en onderhandelingen over een nieuw beheer en onderhoudscontract (Connexxionpanelen).

De kosten zijn onder te verdelen in drie componenten.

- 1) *Investering (en Voorbereiding, Administratie en Toezicht) voor aanschaf nieuwe panelen op zonne-energie*

Geschat wordt dat de aanschaf van 107 panelen op zonne-energie een investering vergt van € 811.500,-. Deze kosten worden gedekt uit de subsidie van de Stadsregio Amsterdam (95% van subsidiabele kosten) en uit de tegemoetkoming voor de kosten van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-16% van subsidiabele kosten).

2) *Jaarlijks beheer en onderhoud van nieuwe panelen op zonne-energie*

Geschat wordt dat het beheer en onderhoud van 107 panelen op zonne-energie circa € 45.000,- per jaar kost tot en met 2021. Deze lasten komen op de begroting van Programma 8 (Mobiliteit) en kunnen gedekt worden uit de jaarlijkse inkomsten die gegenereerd worden via hetabri-contract en die niet gebruikt worden voor het beheer en onderhoud van deabri's.

Bij de Voorjaarsrapportage willen wij daarom een voorstel doen om de structurele lasten voor beheer en onderhoud van de panelen op zonne-energie vanaf 2013 te dekken uit de inkomsten vanabri-contract. In 2012 worden de lasten voor beheer en onderhoud gedekt door de bijdrage uit het Programma Duurzaamheid.

3) *Kosten bij overdracht 33 Connexxionpanelen*

Er zijn twee scenario's:

- a. De kosten zijn NIHIL. Onze inzet is om die panelen in de nieuwe concessie openbaar vervoer in te brengen, waardoor eigendom en beheer en onderhoud toekomt aan de toekomstige vervoerder.
- b. De Stadsregio Amsterdam gaat niet akkoord met het inbrengen van die Connexxionpanelen in de nieuwe concessie. Gemeente Haarlemmermeer wordt daardoor eigenaar van de panelen door natrekking. De jaarlijkse kosten worden geschat op circa € 28.000,- per jaar, voor de periode 2016 – 2021. Hiervoor moet dan te zijner tijd dekking worden gezocht.

De werkelijke hoogte van de bedragen wordt pas zichtbaar uit de nog te voeren aanbesteding. Vanwege de onzekerheid die daarin zit, is met de Stadsregio Amsterdam ambtelijk overeengekomen dat het traject naar subsidieverlening in drie fases wordt verdeeld. Daarmee kunnen onnodige financiële risico's worden voorkomen:

1. Planvoorbereidingsbesluit:
Het DB van de Stadsregio Amsterdam zegt toe budget te reserveren voor subsidieverstreking aan Haarlemmermeer. De exacte hoogte van het bedrag wordt in fase 3 bepaald op basis van het aanbestedingsresultaat. Het planvoorbereidingsbesluit wordt genomen in januari 2012.
2. Aanbesteding:
Het aanbestedingsresultaat levert de daadwerkelijk te maken kosten op.
3. Subsidieverlening op basis van lumpsum:
Op basis van het aanbestedingsresultaat worden normbedragen vastgesteld. Voor elk te realiseren paneel wordt, na oplevering, het normbedrag uitgekeerd. Door te werken met normbedragen wordt een arbeidsintensief administratief traject vanwege afrekening achteraf, inclusief accountantscontrole, voorkomen.

Kosten personeel en organisatie

De kosten voor personele inzet en inhuur van de externe adviseur komen ten laste van Programma 8 (Mobiliteit) en worden gedekt middels de VAT-bijdrage van de Stadsregio Amsterdam.

Juridische aspecten

Voor realisatie moet een Europese aanbesteding worden gevoerd. De Europese aanbesteding wordt volgens de geldende regelgeving gepubliceerd.

Milieueffecten

Het systeem is volledig zelfvoorzienend in zijn stroomverbruik. Een 'klassiek' vlagpaneel verbruikt ongeveer 60 Watt, dit komt neer op 575 kWh op jaarbasis. Gedurende de gehele looptijd scheelt dit dus 615.215 kWh (10 jaar, 107 panelen), een besparing van ruim € 160.000,- op de elektriciteitsrekening, vergeleken met 'klassieke' vlagpanelen. De aanwezigheid van dynamische, actuele reisinformatie op bushaltes heeft een positief effect op de reisbeleving. Daarmee wordt het openbaar vervoer aantrekkelijker.

In- en externe communicatie

Realisatie van een duurzaam en milieuvriendelijk systeem zoals wij dat voor ogen hebben, biedt kansen voor positieve publiciteit in de lokale en regionale pers.

Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. een Dynamisch Reis Informatie Systeem (DRIS) te realiseren voor het tonen van actuele, dynamische reisinformatie op bushaltes door:
 - o een aanbesteding te voeren voor de realisatie van actuele, dynamische reisinformatie op 107 bushaltes, met als randvoorwaarde dat het systeem volledig functioneert op zonne-energie;
 - o de 33 huidige vlagpanelen van Connexxion in stand te houden;
2. de kosten te dekken door:
 - o de te ontvangen subsidie van Stadsregio Amsterdam;
 - o voor de beheer en onderhoudskosten in 2012 een eenmalige bijdrage van € 40.000 uit het Programma Duurzaamheid te doen;
 - o bij de Voorjaarsrapportage 2012 een voorstel te doen om de structurele beheer- en onderhoudskosten op te nemen in Programma 8 (Mobiliteit) en om deze lasten vanaf 2013 te dekken uit de jaarlijkse inkomsten van hetabri-contract;
3. het financiële risico van € 24.440,-, gemoeid met de kosten voor de voorbereiding van een aanbesteding door inschakeling van externe adviseurs voordat er subsidie wordt toegekend door Stadsregio Amsterdam, indien nodig ten laste te brengen van de Voorziening Lokaal Openbaar Vervoer;
4. met de Stadsregio Amsterdam overleg te gaan voeren over het onderbrengen van de 33 vlagpanelen van Connexxion in de volgende openbaar vervoerconcessie Amstelland-Meerlanden;
5. deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouder,

drs. M.J. Bezuijen

Bijlage(n)

Voorbeeld DRIS-paneel op zonne-energie (locatie: Provincie Zuid-Holland – gemeentehuis Voorhout)

Bijlage 1:

Voorbeeld DRIS-paneel op zonne-energie (locatie: Provincie Zuid-Holland – gemeentehuis Voorhout)

